

Bogyoszló falutörténete

Bogyoszló a Rábaköz közepén, a Kis-Rába és a Keszeg-ér közti sík területen fekszik. Csornától 9 km-re, Kapuvártól 15 km-re terül el a 85-ös főútvonaltól délre. A település területe: 26,21 km². A Duna, Rába, Répce hordalékkúpján fekszik, melyet homokos, agyagos öntésszap borít. Alatta folyami kavicsstakaró található. A Rábaköz felszínén lévő finom üledék jelenkori képződmény. Az éghajlata megegyezik a Kisalföld éghajlatával. A csapadék évi átlaga 640 mm, a nyári időszakban is jelentős. Az ÉNY-i szélirány a meghatározó.

A faluba érve a Rábaköz településeire jellemző orsós településképet látunk. A széles csordahajtó út mellett fésűs beépítésben, tehát nem szorosan egymást követően, hanem "egy épület - egy porta" rend szerint állnak a házak. A deszkaoromzatos vagy tűzfalás házak előtt nincs előkert, hanem ligetes, gyümölcsfákkal ékes sáv kíséri az utat. A telken soros elrendezésben következnek a lakó- és gazdasági épületek. Gyakori volt a szép, a ház egész hosszán végigfutó téglapilléres tornác. Innen nyíltak a lakószobák. A konyhában szabadkéményes tűzhely volt, a szobákban szépen faragott, dátumozott mestergerenda. Érdekes ezen az utcán végigsétálni, mert kevés helyen találkozunk hasonló utcaképpel.

Bogyoszló első írásos említése 1228-ban történik. A Kanizsayak birtoka volt, a kapuvári uradalomhoz tartozott. Ezzel együtt került 1536-ban a Nádasdyak, 1681-ben pedig az Esterházyak kezére.

Lakossága a XVI. században állandóan hullámzik: 1570-ben a téli dögvész pusztította el 20 telek népét, 1588 körül 22 hely lakói az erős robot elől megszöktek. Mindezek ellenére 1584-ben 55 család élt a községben. Az 1594. évi török pusztítás után tíz évre itt is megállt az élet. Az újratelepülők adó- és robotmentességet nyertek a földesúrtól és a régi családok zöme 1620 körül visszatért Vitnyédről. 1677-re Bogyoszló családjainak száma 60-ra emelkedett.

A bogyoszlói jobbágyok felerészben a telki állományból, felerészben a bérföldekből éltek. 1850-ben az urasággal kötött elkülönzési egyesség szabályozta a bérföldek és a közös legelők birtokjogi állapotát.

Az erdőirtást követően művelésre alkalmas területek jöttek létre, amely a jobbágyok munkájának eredményét mutatta. A község hatalmas legelői kiváló lehetőséget nyújtottak az állattenyésztésre. A juhnyájak az értéktelenebb, a marhacsordák a jobb legelőket vették birtokba. A földesúr a lótenyésztést tette virágzóvá.

Az 1848-as szabadságharcban Bogyoszlóról 12-en vettek részt. Az I. és a II. világháború 92 áldozatot követelt a falutól. A templom előtti faragott kopjafával állítottak emléket a község áldozatainak, hőseinek.

Az 50-es évek küzdelmeit a tsz-szervezés követte. Az egyéni gazdákból szövetkezeti tagokká kellett válni, újabb sorsfordító évek következtek. A tsz. gazdasági eredményei egyre kedvezőbbek lettek, és a tagok háztájiban végzett munkája sem volt eredménytelen. Ennek következtében átalakult a falu élete, a modernizáció a lakáskörülmények, a gépesítés és az életvitel területén volt szembeűnő. Eközben erősödött a kapcsolat a szomszédos községekkel, hiszen három települést a bogyoszlói közös községi tanácshoz csatoltak. 1990-ben felbomlott a közös tanács, mindegyik falu önálló önkormányzatot hozott létre.

Bogyoszlón is óvoda létesült, új orvosi rendelő és tornacsarnok épült. A vezetékes ivóvízhálózat kialakítása is megtörtént, minden lakásba bevezetésre került. Eközben járdák épültek és a belterületi utak portalanítása is megtörtént.

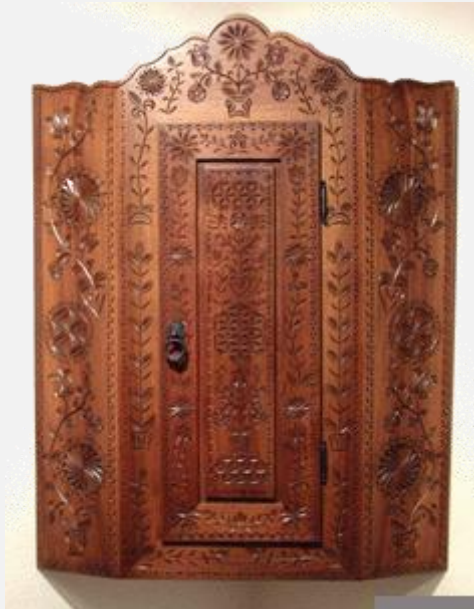
Megalkották a falu címerét és zászlóját. A címer álló, hegyes pajzs vörös mezejében hármas halom kiemelkedő közepében latin kereszt korpusszal, oldalain három-három szál arany búzakaralással, a hármas halom közepén bizánci nyolc ágú csillag alakú rajzolattal.

A falukép meghatározó eleme az É-D irányú széles út a katolikus templommal. Újabb településrész a nyugati oldalon helyezkedik el. 10 utcából áll, 312 ház van a faluban.

A templom 1836-ban klasszicista stílusban épült, néhány éve történt meg a külső felújítása. Berendezései közül értékes a szószék a "Jó Pásztor" domborművel

díszítve (1800 körül), a fából készült Mária-szobor (1760), valamint a templom előtt álló kesergő Mária-szobor Szent Vendel és Szent Flórián alakjaival kiegészítve (műemlék jellegű 1808-ból származó késő barokk alkotás).

A népi építészet eltűnőben lévő emlékei, házai a Fő utcában védelemre szoruló építészeti együttest alkotnak.

Híres fafaragó mesterek (Kiss Ernő, Áder István, Pintér Jenő) alkotásai öregbítik a falu jó hírét. Pintér Jenő ma is tevékeny. Egy általa készített fali szekrényt mutatunk be.

Az egykori táncos hagyományok (verbunk, karéj) felelevenítését a Rábaköz Néptánc Egyesület lelkes és nívós műsorain gyakran megcsodálhatjuk. Szívesen vállalnak szereplést.

A lakosság száma 776. A századfordulón ennek kétszerese élt itt. A ki- és beköltözők aránya ma kiegyenlíti egymást. A lakosság létszámának csökkenése a születések és halálozások közti különbségből adódik.

A lakosság túlnyomó többsége római katolikus.